

ISSN 1820-3396

ГОДИШЊАК

УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА У ВРАЊУ

2015

ГОДИШЊАК
УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА У ВРАЊУ

За издавача
Проф. др Стојан Ценић, декан

Главни и одговорни уредник
Проф. др Сунчица Денић

Редакција
Проф. др Стана Смиљковић
Доц. др Дарина Дончева (Бугарска)
Проф. др Марјан Блажич (Словенија)
Доц. др Слађана Јакимовић (Македонија)
Доц. др Олена Устименко-Косорич (Украјина)
Проф. др Благица Златковић
Проф. др Зоран Момчиловић
Проф. др Георгиос Боровас (Грчка)
Доц. др Викторија Рјапухина (Русија)
Проф. др Драгана Станојевић
Доц. др Србољуб Димитријевић
Доц. др Милена Богдановић

Секретар редакције
Мс Ненад Дејковић

Преводиоци
Др Данијела Мишић
Биљана Додић

Лектори
Мс Драгана Томић
Мс Јелена Јовановић

У име рецензентске комисије:
Проф. др Биљана Требјешанин
Учитељски факултет – Београд
Проф. др Горан Максимовић
Филозофски факултет – Ниш
Проф. др Владо Тимоски
Педагошки факултет – Скопље

Сви радови у *Годишњаку* су рецензирани.

ISSN 1820-3396

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ У ВРАЊУ

Г О Д И Ш Њ А К

УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА У ВРАЊУ

ГОДИНА ШЕСТА

Врање, 2015.

САДРЖАЈ

I

Проф. др Слађана Горгијев <i>Анаксагорин појам нуса</i>	11
Мс Дејан Д. Антић <i>Теолошка концепција историје блаженог Августина</i>	19
Мс Александар Пешић <i>Аврам и вера у „Страху и дрхтању“</i>	27
Проф. др Љубивоје Стојановић <i>Корелација и интеграција времена и вечности у контексту ангажоване теологије</i>	41
Ms Dušan Spasić <i>Education, transhumanism and eugenics in science fiction works of Huxley, Asimov and Niccol</i>	55

II

Проф. др Мирко Дејић, доц. др Александра Михајловић <i>Улога и значај историје математике у настави</i>	67
Milena Bogdanović, Ph.D. <i>Some remarks on the π-directable automata and definite automata: a survey</i>	83

III

Проф. др Жарко Требјешанин <i>Језик тела у удварању</i>	93
Мс Милица Ристић, проф. др Владимир Хедрих <i>Способност моралног расуђивања на узорку адолесцената из Србије</i>	103

IV

Проф. др Данијела Василијевић <i>Друштвене мреже у образовању</i>	117
Доц. др Александра Анђелковић <i>Практична знања – недостајућа карика у професионалном усавршавању и раду наставника</i>	127
Доц. др Љиљана Митић <i>Значај наставе природе и друштва за еколошко васпитање и образовање ученика</i>	141
Проф. др Зоран Момчиловић, мр Ранко Бојанић <i>Повезаност моторичких способности са брзином трчања на 50 метара код ученика основношколског образовања</i>	151

Мр Владимир Момчиловић, мр Јелена Пејчић, мр Милош Митов <i>Карактеристике кибернетске комуникације у наставном процесу</i>	157
Мс Лиљана Чобанова <i>За проблемите на кодиране на устната реч, свѝрзани с дисграфията</i>	163
Мр Ана Ранђеловић <i>Индивидуалне разлике у језичком образовању ученика основне школе.....</i>	177
Александра Крстић, Јелена Османовић <i>Мотивисаност наставника за професионални развој и саморазвој</i>	187
V	
Проф. др Љубиша Р. Митровић, Дуња Величковић <i>Неолиберализам, неједнакости и социјални сукоби</i>	203
Проф. др Миле Илић <i>Хармонизација нашег националног законодавства о локалној самоуправи са савременим европским тенденцијама</i>	213
VI	
Проф. др Јордана Марковић <i>Форме ословљавања у Његошевој преписци</i>	229
Мс Драгана Томић <i>Турцизми у роману „Нечиста крв“ Борисава Станковића.....</i>	243
Мс Боривоје Петровић <i>Фразни глагол у енглеском језику.....</i>	259
VII	
Проф. др Сунчица Денић <i>Литерарност дела оца Јустина Поповића.....</i>	271
Проф. др Тихомир Петровић <i>Поетика јавно изговорене речи.....</i>	279
Мс Јелена Јовановић <i>Слика бајковитог света Гроздане Олујић</i>	291
Др Ана Мумовић <i>Историја српске књижевне критике као култура</i>	297
VIII	
Доц. др Биљана Цветкова Димов, доц. др Даниела Андоновска Трајковска <i>Методике и њихово место и улога у остваривању квалитетног васпитања и образовања будућих наставника и васпитача</i>	307
Проф. др Стана Смиљковић <i>Игра и учење на предшколском нивоу.....</i>	311

Доц. др Сања Маричић, Маја Ђалић	
<i>Интеграција развоја математичких појмова и музичког васпитања у предшколском васпитању и образовању посредством песама за певање .</i>	317
Доц. мр Весна Здравковић, мс Миодраг Јовановић	
<i>Музичка култура и уметност у разредној настави данас</i>	327
Мс Милица Митић	
<i>Интерактивна настава граматике српског језика као савремени модел наставе</i>	335
Мс Ивана Вранић	
<i>Концепција почетне писмености код деце предшколског узраста.....</i>	345

IX

Станіслав Іванович Ткачук	
<i>Актуалні проблеми підготовки сучасного вчителя технологій</i>	359
Олена Устименко-Косоріч	
<i>Генезис сербської музичної освіти в науково-педагогічних дослідженнях</i>	367
Елена Хиль	
<i>Первый и второй фортепианные концерты С. Прокофьева в контексте идей русского авангарда 1910-х годов</i>	381
Светлана Мирошниченко	
<i>Генезис жанра интермеццо</i>	391
Нью Нин	
<i>Особенности циклической одночастности третьей фортепианной сонаты Прокофьева</i>	399
Дария Андросова	
<i>Стиль переходного поколения на примере фортепианных концертов Г. Свиридова и А. Пануфника</i>	407
Ирина Леонидовна Навоєва	
<i>Исполнительская деятельность современных украинских вокальных ансамблей и хоровых коллективов в контексте идей кордоцентризма и софийности</i>	415

X

Сергей Викторович Жилияков	
<i>Начало становления государственности восточных Славян: взгляд сквозь призму комплекса методов.....</i>	427
Виктория Н. Ряпухина, Анна В. Заркович	
<i>Проблема формирования инновационной культуры как фактора благоприятного инновационного климата: роль образования</i>	435
Софья Бацанова	
<i>Дисциплинарные практики конструирования телесности.....</i>	449

XI

Марија Дејковић, Катарина Џољић, Маријана Марковић

Цвећем српске школе китимо 457

XII

Мс Ненад Дејковић, проф. др Сунчица Денић

*Библиографија радова Годишњака Учитељског факултета у Врању
(2010-2014)*..... 469

XIII

Проф. др Сунчица Денић

*Могућности модификовања методике васпитно-образовног рада
и методике разредне наставе* 487

Велики рат 1914-1918: узроци, последице, тумачења..... 491

Издања Учитељског факултета у Врању у 2014. години..... 492

Упутство ауторима 495

Напомена:

У овом броју (у поглављима IX и X) објављени су радови наставника и сарадника са универзитета из Украјине и Русије, што је наставак сарадње у оквиру започетих пројеката.

Доц. др Биљана ЦВЕТКОВА ДИМОВ

УДК 371.3

Доц. др Даниела АНДОНОВСКА ТРАЈКОВСКА

37.014.03

Педагошки факултет

- оригинални научни рад -

Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битољ

МЕТОДИКЕ И ЊИХОВО МЕСТО И УЛОГА У ОСТВАРИВАЊУ КВАЛИТЕТНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА БУДУЋИХ НАСТАВНИКА И ВАСПИТАЧА

Сажетак: *Они који учествују у креирању образовне политике и наставних планова и програма не деле исте ставове и мишљења о појединим питањима, посебно у погледу питања – који би садржаји требали бити саставни део квалитетног образовања васпитача и наставника. Методика као наука и њен значај били су предмет интересовања многих радова. Но, и поред ових бројних студија, методике понекад остају на маргини.*

Клучне речи: *методика, образовање, васпитач, наставник.*

Увод

Р. Македонија последњих неколико декада примењује реформе у образовању како би побољшала квалитет образовања. Овакве промене условљавају најразличитије опште промене и динамику истих. Тако динамика промена образовних циљева и улоге наставника и васпитача намеће потребу за променама у образовању васпитача и наставника. Да бисмо имали квалитетно васпитану и образовану децу, морамо имати квалитетно образоване васпитаче и наставнике.

Да бисмо испунили Европске и светске трендове и стандарде у области образовања садашњих и будућих наставника, у обзир треба узети Европске Принципе за компетенције и квалификације наставника. Професија наставник постаје све сложенија и компликованија и суочава се са многим изазовима сваког дана. (Cvetkova Dimov, Andonovska Trajkovska, 2012: 111)

Зато је циљ студијских програма за васпитаче и наставнике на педагошким факултетима и осталим институцијама које се баве овом врстом обуке – обезбедити стручно и професионално оспособљавање студената и дипломираних васпитача и наставника за професионално и квалитетно обављање ове врсте позива на пољу васпитно-образовног рада. Институције које се баве едукацијом васпитача и наставника не би требале да занемарују развој оних компетенција које су неопходне за сналажење у новом времену. Комплексност наставе и васпитно-образовног процеса

намећу потребу за добром дидактичко-методском припремом која ће омогућити наставнику сигурност, ефикасност и ефективност у послу. Отуда је неопходно да студенти стекну сазнања, вештине и способности које ће развијати, искористити и применити у будућем наставничком раду. Обука наставника и васпитача треба да буде у сагласности са њиховим конкретним радом у вртићу и школи.

Значај методике

Креативност није дар изабраних. Тај дар имају сви људи или, пак, зависи од богатства и разноврсности претходног индивидуалног искуства (Виготски, 2005).

С обзиром на то што методика проучава и примењује законитости васпитања и образовања у одређеном предмету, може се са сигурношћу тврдити да је методика битан и значајан фактор не само у теоријском, већ и у практичном смислу и да методике не заузимају заслужено место у обуци наставника и васпитача. Практичне методичке компоненте образовања су и те како битне за студента. У односу на предвиђени студијски план и програм, значајно место треба да обухватају педагошка и методичка теорија и педагошка и методичка пракса студената. Методичка пракса оспособљава студенте за реализацију различитих задатака из различитих васпитно-образовних подручја. Кроз реализацију ових задатака студенти се оспособљавају за њихов будући позив. Користећи различите стратегије, методе и поступке креирају васпитно-образовни процес са децом, стичу и развијају вештине, усавршавају се за што је могуће квалитетнији рад са децом.

Начини поучавања и учења су особено битни за развој васпитно-образовног процеса и развој не само когнитивних, већ и осталих подручја развоја личности детета, као афективног и психомоторног подручја. Треба разумети да су садржаји образовања само један сегмент образовања, и да није једино битно остварити когнитивне задатке наставе. Зато циљ методике није само пренети знања студентима, већ и оспособити их и развити компетенције неопходне за примењивање васпитно-образовног рада у пракси.

Стање методике

Прихватање и директно примењивање одређених европских стандарда кад је у питању професионално образовање наставног кадра, без поштовања образовне традиције земље и историје развоја њеног образовног процеса, не могу гарантовати остваривање жељених резултата. *Имајући у виду сет заједничких европских принципа за компетенције наставника и квалификације од стране Европске Комисије 2010, остаје обавеза државе и оних који су укључени у образовање наставника да траже решења која ће пратити смјернице Уније за изједначавање образовне политике, али и да поштују традицију и карактеристике земље.* (Cvetkova Dimov i Andonovska Trajkovska, 2012: 111, 112)

Распоређивање на једносеместралне предмете довело је до тога да су предмети који су кључни за развој професионалних компетенција наставника и васпитача замењени предметима који, нажалост, и немају неку сврху и важност у професионалном образовању наставника и васпитача. Оваква структура предмета не може помоћи онима који се образују да одговоре ученичким потребама. Стање методике и методичке праксе треба критиковати, просуђивати и оцењивати. *Без обзира на присутну аутономију универзитета, односно факултета, код формирања студијских програма мора постојати адекватна консултација на релацији иновирања наставних планова и програма, на усаглашавању истих са сродним студијским програмима у окружењу и на инкорпорацији реалних потреба на пољу наставе у васпитно-образовном систему* (Мићановић, 2010: 200, 201).

До пре неколико година методике су се реализовале у периоду од четири семестра. Данас као резултат промене ЕКТС – система исте се реализују у периоду од једног семестра. Методичари се не би сложили да је овај рок довољан за реализацију неопходних садржаја и за развој одређених компетенција. Пракса која је карактеристична за Педагошки факултет у Битољу није карактеристична за друге институције у Р. Македонији на којима се образују васпитачи и наставници. На неким од ових институција методика одређених предмета подељена је на два дела као на пример: методика 1 и методика 2 и реализује се у периоду од два семестра. Ово оставља више простора и места за реализацију неопходних садржаја из методике. Евидентна је занемареност педагошко-дидактичке и методичке компоненте у образовању и оспособљавању наставника и васпитача.

Може ли се стање методике побољшати?

Реформе у васпитно-образовном процесу намећу потребу за променом студијских програма, па самим тим, и променом методичких програма. Проблема има, али могу да се реше. Порука аутора је – када се ради о реформама, онда реформе треба да обухвате и постојеће стање једносеместралних предмета и заступљеност методике у едукацији наставника и васпитача. Када је реч о методичким садржајима, јасно је да треба да се иновирају и да истрпе промене. Тако, на пример, посебно значење треба ставити на сарадњу са родитељима, на креацију стимулативних средина за учење и развој, рад у мултиетничкој средини и развој интеркултуралности, као и на развој инклузивног образовања. Ако узмемо у виду све наведене проблеме који се појављују током образовања наставника и васпитача, онда са сигурношћу можемо рећи да ћемо побољшати стање методике у будуће.

Литература

1. Cvetkova-Dimov B, Andonovska-Trajkovska D. (2012). *Improving the quality of teacher education*, 10. Међународна научно-стручна конференција „На путу ка добу знања“, 28-29. 9. 2012. Sremski Karlovci, zbornik rezimea (ISBN 978-

86-85067-41-9) i zbornik radova ISBN: 978-86-85067-43-3,p.111-113, organizatori Fakultet za menadžment SremskiKarlovci – Novi Sad i Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača Kikinda, R. Srbija.

2. Мићановић, В. (2010). Методичка пракса васпитача у Болоњском систему студирања, *Социолошка луча* IV/1.
3. Виготски, Л. (2005). *Дечја маишта и стваралаиство*. Београд: Завод за издавање уџбеника и наставна средства.

Biljana Cvetkova Dimov, Ph.D.

Daniela Andonovska Trajkovska, Ph.D.

METHODOLOGY AND THEIR PLACE AND ROLE IN ACHIEVING QUALITY EDUCATION FOR EDUCATORS AND TEACHERS

Summary: *All those who participate in educational policy and in creating curricula do not share the same views and opinions on certain issues, especially in terms of the content that should be included in achieving quality education for educators and teachers. About the methodology as a science and its importance are written many works. Despite these numerous studies, methodology sometimes remain on the sidelines .*

Key words: *methodology, quality education, teachers.*

Примљено: 28. 11. 2014. године.

Одобрено за штампу: 27. 12. 2014. године.